

СТАНОВИЩЕ

за участие в конкурс: заемане на академичната длъжност „ДОЦЕНТ“ по професионално направление 1.2. Педагогика(педагогическа социология, социална адаптация и дезадаптация) за нуждите на ФП, обявен в ДВ, бр.22 от 16.03.2021г., с единствен кандидат **гл.ас. д-р Силвия Върбанова Върбанова**

БИОГРАФИЧНИ ДАННИ:

Образование:

Гл.ас.д-р Силвия Върбанова завършва средно образование в ПГ „Никола Вапцаров“, гр. Шумен със златен медал за отличен успех. В СУ „Св.Климент Охридски“ завършва сп.Педагогика като магистър, отново с отличен успех и златна значка. През 2005 год. защитава дисертационен труд на тема: „Социално педагогически проекции на диференциацията в средното образование“ и получава образователната и научна степен „Доктор“ : по научната специалност 05.07.01 „Теория на възпитанието и дидактика (педагогическа социология)“.

Професионална дейност Заемани длъжности; Преподавателска дейност в настоящия момент:

Професионалният път на гл.ас д-р Силвия Върбанова започва като преподавател по Детска и педагогическа психология в Полувисш институт за начални учители „Д-р Петър Берон“, гр. Шумен (1981-1982); През 1983 е избрана за асистент по Педагогика във ФФ при СУ „Св.Климент Охридски“. Води упражнения във ФМ, ГГФ, ФслФ, ФКНФ, ФзФ до 1986 г.; В периода 1986-1989 работи като старши асистент. От 1987 г. води упражнения по Педагогическа социология и Дидактика. От 1989 до настоящия момент е гл. асистент в катедра Дидактика. В момента гл.ас. д-р Силвия Върбанова води лекционен курс по Педагогическа социология в специалност Педагогика, задочно обучение; Лекции и упражнения по Общество и образование в специалност Неформално образование, редовно и задочно обучение; Лекции и упражнения по Образование и общество в специалност Социални дейности, редовно и задочно обучение; Лекции и упражнения по Социална адаптация и дезадаптация в специалност Педагогика и в специалност Неформално образование, редовно и задочно обучение; Лекции и упражнения по Образование и общество в магистърски програми МУОНО и КОИМНО; Лекции и упражнения по Управление на

стреса в професионална (образователна) среда в магистърска програма Образователен мениджмънт.

Курсове за квалификация:

Гл.ас. д-р С. Върбанова осъществява квалификации, които разширяват професионалния ѝ хоризонт и допринасят за нейното утвърждаване като авторитетен учен:

- ✓ Educational Technologies, Curriculum, Evaluation and Assessment in HE, Plymouth University, GB – TEMPUS Project 07653, 1994-96;
- ✓ Guidance and Counseling in Education - National Centre for Guidance in Education- Dublin, University of Cork, Ireland, February 2001;
- ✓ 27.01.2014–27.11.2014 Професионална квалификация „Специалист по дизайн и провеждане на онлайн обучение”.
- ✓

Други професионални дейности:

Гл.ас. д-р С.Върбанова е с подчертана изследователска активност и стремеж за непрекъснато разширяване на обхвата на научните си изяви. Ангажирана е в осъществяването на курсове и тренинги – *тренинги с директори на институции за детска и младежка грижа в рамките на проект “Training and Exchange of Knowledge for Managers in Youth Care in Central and Eastern Europe” – Leonardo da Vinci project; 2006-2008 - NL/06/V/PP/157623 - като преподавател в международните и в националните курсове (Управление на проекти и Преодоляване на бърнаут синдрома); 2009-2011- тренинги за управление на стреса и справяне с бърнаут синдрома; тренинги за работещи в НПО в областта на детска и младежка грижа „Личностно консултиране в юношеска възраст” в рамките на проект Guidance and Counselling in Education - “Community Based Guidance” – Leonardo da Vinci project 2000-2001; Въвеждащо обучение за придобиване на квалификация „учител” 2019 (МОН). 2001- курсове и тренинги за: методи на обучение в курсове за СДК; Лятна школа за новоназначени преподаватели в СУ „Учене и преподаване във ВУЗ; 2006-2008.*

Привличана е като **член на редколегии:** 1993-2000 - „Управление на средното образование. Информационен Бюлетин На МОН; 2000-2001 - „Управление на висшето образование. Информационен Бюлетин На МОН;**консултант:**2003-2008–Член на професионалния екип на Медицински център „Хоризонт” – консултативна дейност по въпросите на социалната адаптация на зависими от наркотици;

Научно-изследователска и проектна дейност

Гл.ас. д-р Силвия Върбанова участва в много проекти, изключително актуални по своето съдържание, с устойчив положителен ефект върху работата ѝ със студентите и кариерното ѝ развитие. Търсена е от редица наши и чужди специалисти като партньор при изследвания с висок коефициент на научна полезност в областта на общото педагогическо познание и социалната работа:

1. TRAIN-KOSOZIAL – Training und Transfer von Kompetenzen der Sozialinformatik auf der Basis von EVAS in der beruflichen Aus- und Weiterbildung pädagogischer Fachkräfte in der Jugendhilfe DE/12/LLP-LdV/TOI/147 507 2012–2014.

Участие като координатор за СУ и преподавател в организирани курсове ;

2. „EVAS-Train”–практически ориентирана учебна програма за професионалисти, работещи в специализирани институции за деца” № LLP-2009-LEO-MP-06. 2009 – 2011 година;
3. “Training and Exchange of Knowledge for Managers in Youth Care in Central and Eastern Europe” – Leonardo da Vinci project, 2006-2008 NL/06/B/PP/157623 - като преподавател в международните (на английски език) и в националните курсове и координатор за СУ;
4. Развитие на кариерни услуги за младите хора - по програма Леонардо да Винчи на Европейската общност /N 2002-BG/02/B/F/PP-132018/;
5. Десегрегация, помощник учители и училищна адаптация, финансиран от Службата за демократичните институции и човешките права към ОССЕ, 2004 г.;
6. RSS Project –“Roma Children in Schools: Self-Esteem and Social Perception” (2001-2003) 7. Guidance and Counselling in Education - Ireland, “Community Based Guidance”- Leonardo da Vinci project, 2000-2001;
8. TEMPUS Project 07653, 1994-96 Educational Technologies, Curriculum, Evaluation and Assessment in HE 9. Участие в проекти по НИС–СУ, ФП:
9. Съвременни проекции на хуманната педагогика в образователния процес (2006-2008).

Работа със студенти :

Гл.ас. д-р С. Върбанова е оценявана изключително високо от своите студенти като ерудиран и обичан преподавател, приобщаващ и мотивиращ бъдещите педагози и социални работници към разкриване на същността на съответните науки и логиката на техните специфични проявления в

битийността. И всичко това, постигнато с много емоция, любов и ярко очертана професионална перспективност за подготвящите се студенти. Нейните лекции и упражнения са избирани с голям интерес и трайно висока посещаемост. Гл.ас.д-р Силвия Върбанова е била научен ръководител на повече от 50 дипломанти, ръководство на разработването на курсови работи на студенти от бакалавърска и магистърски програми. Осъществила е лекции и упражнения със студенти по програма Еразъм: Курс Образование и общество – 8 студенти (Ирландия, Япония, Полша, Испания, Германия, Белгия, Казахстан; Курс Социална адаптация и дезадаптация – 9 студенти (Испания, Франция, Турция, Литва, Сърбия. 10 студенти са включени в научни проекти.

Социални и организационни умения:

Гл. асистент д-р С. Върбанова е със силно изразени, личностни и социални компетентности като: оперативност; комуникативност, решаване на проблеми; чувство за хумор; умения за създаване на творческа атмосфера; умения за водене на преговори, умения за работа в екип, артистични умения – изпълнителски музикални умения – китара и пеене.

АНАЛИЗ НА НАУЧНОТО ТВОРЧЕСТВО:

Гл. ас. д-р Силвия Върбанова участва в конкурса за академичната длъжност „Доцент“ с 20 научни публикации, от които 15 на български език и 5 на английски език:

1. *Монография* (хабилитационен труд);
2. *Монография* (публикувана книга на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен „доктор”);
3. *Студии*, публикувани в нереферирани издания, с научно рецензиране (СУ „Св.Климент Охридски“ (3 броя);
4. *Статии*, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация (3 броя);
5. *Статии и доклади*, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в рецензирани и редактирани колективни томове (9 броя);
6. *Колективни учебни пособия* с коректно отразен личен авторов дял (3 броя).

Цялостното творчество на гл.ас. д-р Силвия Върбанова впечатлява със своята актуалност, широта на теоретичния и емпиричен обхват на нейните проучвания и завладяваща изследователска проникновеност.

Публикациите на гл.ас. Силвия Върбанова могат да се обособят тематично в следните изследователски полета, в които ярко се открояват и научните приноси на авторката:

- Влиянието на социалните промени върху протичането на социализацията и изграждането на идентичността;
- Взаимоотношенията родители - деца, определящи развитието, изявата и социалната адаптация на юношите;
- Произход и динамика на неравенствата в образованието; Отношението равенство – индивидуализация–диференциация;
- Образованието като символно пространство и скритата учебна програма;
- Обучение на професионалисти за пълноценно адаптиране към професионалните изисквания в работата с деца и младежи, адаптиране на дейността към нуждите на тези, с които се работи, справяне със стреса в професионална среда.

Тематично обособените изследователски територии са анализирани както относително самостоятелно в своите специфични проявления, така и чрез откриването на ярко изразени значими смислови сечения, които позволяват допълването на същностните характеристики и закономерности на изследваните реалности. Като доминираща тема, обединяваща различните автори търсения е постмодерността и нейните проекции върху социалната битийност – в нейната пълнота и динамични проявления. Темата е отразявана на различни изследователски равнища и при очертаване на специфични съдържателни акценти и отношения. Много задълбочено и пространно темата е разгърната и обогатена с нови изследователски проникновения в хабилитационния труд на авторката: „Индивидуалността в огледалата на постмодерното време“. Характеристиките на постмодерността са представени на широка концептуална основа, конструирана от най-актуалните научни постановки на наши и чуждестранни автори, систематизирани и обогатени от личните изследователски постижения на гл. ас. д-р С.Върбанова.

Дълбочинно, с изключителна изследователска коректност и ценностно-ориентирана широта на анализите е отразено влиянието на **постмодерната жизнена среда** върху *социализацията* – тенденциите в развитието на устойчивостта на нейните инварианти и специфичното в динамика на взаимодействията; *индивидуализацията на обществения живот* -

представена чрез двата основни подхода на Гидънс, Кастелс, Бек и Лиотар, Бодриар, Джеймисън, Бауман.; **формирането на идентичност** – повлияна от брачния статут и образованието на родителите, както и от взаимодействието родител-деца; **ценности и индивидуално поведение** – разгледани през призмата на срива на ценности на личностно и обществено равнище; **социалната адаптация**, повлияна от новите социални реалности и двупосочни взаимодействия на индивида със спецификата и претенциите на средата; **постмодерните перспективи на образованието** - като индивидуализиран проект и връзката между формалното, аформалното и неформалното.

Изследвани и коментирани са инвариантни и вариативни/провокативни компоненти на социалната среда, повлияващи преживяванията, проблемите, нагласите, очакванията, възприятията и самооценката на индивидите и като цяло определящи осъществяването на социализацията – нейната динамика и проблеми. Познаваща се на своите продължителни изследвания гл.ас.д-р С. Върбанова е успяла да систематизира важни тенденции, да вникне в дълбочина на протичащите процеси и взаимодействия, да разкрие проблемните сфери на влияния между съвкупността от „модели, социални репертоари и житейски практики“ и създаването на представите за ценно, значимо привлекателно, провокативно... и всичко това проектирано върху избора на ориентири за формиране на личностното себевъзприятие и модели на поведение. Типологията на глобализацията и социалната трансформация, са отразени детайлно и прецизно. Новите реалности, които авторката изследва и анализира променят редица отразявани разбирания за социализацията и изграждането на поведенчески модели на юношите и младите хора в новия социален контекст на постмодерността. Изключителен интерес представлява поставеният фокус върху процесите на личностно съзряване - проявата на увеличаваща се несигурност и уязвимост, хедонистична насоченост, социална дистанцираност и консумативни нагласи , повлияни от „смъртта на дистанциите“, детериторизирането, безпрецедентното и неконтролируемо разпространение на мрежи от информация, отвореното културно пространство. Изследователските търсения на гл.ас. д-р С. Върбанова непрекъснато разширяват концептуалните очертания на проблеми като образователните цели и социалната ефективност на образованието, разгледани в ситуацията на сблъсък между „възторжените представи за изключителната му роля за социалното развитие“ и „песимистичните прогнози“ за бъдещите проблеми на училището, отразени в различни нерелевантни интерпретации за равенството и диференциацията. Без да се колебае, стъпвайки на надеждни

изследователски резултати, авторката преодолява редица стереотипни схващания и умозрителни тълкувания, наложили се във времето като предлага на вниманието на читателя задълбочено анализирани и параметрирани реалности, типични за налагащия се нов тип социални личностни състояния, метаморфози и взаимодействия, определящи новия облик, проблеми и житейска перспектива на съвременния юноша и младия човек. Всички авторови констатации -валидизирани с голям брой участници са плод на задълбочени и многопластови теоретични и емпирични изследвания. Някои от тях са осъществени с помощта на най-актуални количествени и качествени научни методи, ползвани за първи път в страната ни от авторката. Такива са (IdentityStyleInventory на Майкъл Берзонски за проучване на процеса на изграждане на идентичността, двуресурсния подход на Kerr и Statin в проучването на родителските стратегии за контрол и адаптацията при юношите. Възприетият изследователски подход е позволил да се проследят маркираните явления не в битуващата моментна статичност, а в обозрима динамика.

Като други значими научни приноси в научното творчество на гл.ас.д-р Силвия Върбанова са разработените теми за:

- Произхода и динамиката на неравенствата в образованието; анализ на динамичните отношения: равенство, индивидуализация, диференциация
- Очертаване на влиянието на социално-контекстуалните фактори върху различията в образователните постижения и успеха, влияние на когнитивната социализация в семейството, ефектите от кумулативните предимства в уменията и постиженията, ролята на образователния контекст и на индивидуалното поведение;

- Утвърждаване на авторов модел за психологическа и педагогическа подкрепа за училищна и социална адаптация на учащите от ромски произход; разкриване на инвариантните въздействия, както и новите тенденции за влиянието на социалните фактори върху адаптацията, образователния и социалния успех;

- Разкриване на ключови аспекти на скритата учебна програма, които играят важна роля в развитието на учениците Персонифицирана е ролята на символните характеристики и „мълчаливите послания“ за когнитивното, емоционалното и социалното развитие на учениците, както и за ценностните им ориентации.

- Разкриване на същността на бърнаут синдрома при учителите, компонентите му, различията между стрес и бърнаут. Обсъдени са най-важните признаци и характерни сигнали. Разгледани са факторите и

причините за стрес и бърнаут. Представени са валидизирани насоки за превенция и справяне.

Цитирания:

Гл.ас.д-р Силвия Върбанова е високо ерудиран учен. Разпознаваема е сред нашата и чуждестранната педагогическа общност. Търсена е като надежден партньор в редица научни проекти. Доказателство за това са големият брой цитирания – 49 цитирания в международно признати бази данни (приложено уверение от УБ), 77 цитирания в монографии и колективни томове с научно рецензиране и в нереферирани списания с научно рецензиране, а приложеното описание на цитатите надхвърля значително броя на представените цитирания в справката за минималните изисквания.

Научният профил на гл.ас. д-р Силвия Върбанова Върбанова отговаря изцяло на минималните национални изисквания по чл. 2б от ЗРАСР.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Гл.ас. Силвия Върбанова е представител на новото поколение изследователи, които успяват да променят съществуващи стереотипни нагласи и постановки не умозрително, а чрез ясно параметрирана методологична основа, съвременни технологични изследователски решения и ярко изразена изследователска страст. Затова и научната област (в нейната добре маркирана територия), на която авторката се е посветила придобива съвременен облик и ясна перспектива за по-нататъшно развитие.

Цялостният анализ на научното творчество, изследователската активност и преподавателската ангажираност на **гл. ас. д-р Силвия Върбанова Върбанова** ми дават основание да пледирам убедено пред научното Жури да оформи предложение до ФС на ФП при СУ „Св. Климент Охридски“ за заемане от кандидатката на академичната длъжност **„Доцент“ по професионалното направление 1.2. Педагогика (педагогическа социология, социална адаптация и дезадаптация).**

3.07.2021

Изготвил становището.....

Проф.д-р Емилия Василева